

Gladsaxe Kommune
Vej- og Parkafdelingen
Rosenkæret 39
2860 Søborg

Kommentarer til Forslag til plejeplan for Gyngemosen og Høje Gladsaxe Park fra Biodiversitetsgruppen under Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

Der kan siges meget godt om forslaget til plejeplanen for området! Det er et omfattende værk med mange fine beskrivelser og gode iagttagelser. Planen omfatter mange relevante målsætninger f.eks. bekæmpelse af invasive arter, vandstandshævninger, vandløbsændringer til større biologisk indhold etc.

I det følgende vil vi primært at omtale de punkter, hvor gruppen har ønske til ændringer i forhold til det foreliggende forslag til plejeplan fra august 2005.

Vores overordnede punkter kan sammenfattes til:

- Helt overordnet kunne vi ønske os, at plejeplanen var endnu mere præcis hensyn til hvad der skal gøres, hvem der gør det og hvordan det skal gøres.
- For at opretholde de biologiske værdier vil det være betryggende hvis der kunne fastlægges en referencetilstand. Dette gælder ikke mindst for vådområders udstrækning – hvor plejeplanen efter vores opfattelse bør fastslå at vådområders udstrækning som et minimum skal fastholdes i.f.t. året for fredningens vedtagelse. Dvs. plejeplanen skal modvirke tilgroning.
- Vurdering af faunaen er yderst beskeden i planen. Planen omfatter kun en vis omtale af fuglelivet, yderst beskeden omtale af pattedyrene og ingen omtale af insekter, padder, krybdyr og fisk. Da der samtidigt f.eks. tales om spredningsmuligheder og barriereeffekt i.f.t. dyrelivet, så hænger det ikke sammen. Da plejen må respektere forekomst af dyrearter omfattet af særlige beskyttelsesbestemmelser, så forekommer en vurdering af faunaen nødvendig.
- Evt. ændringer i områdets tilstand må ligeledes respektere den biologiske mangfoldighed i form af både flora og fauna. Også på dette område er fauna-hensyn aktuelle. Grønne organisationer, foreninger etc., kan med fordel involveres i denne registrering.
- Der bør foreligge en formidlingsstrategi med hensyn til skiltning etc. I det omfang tid og kræfter rækker supplerer biodiversitetsgruppen gerne kommunens initiativer på dette område.

- Det er trist, at gyldenris har fået lov at brede sig. Planten fortrænger andre arter, giver et unaturligt præg og det koster mange skatte kroner, at der er tøvet med bekæmpelsen. Biodiversitetsgruppen ønsker invasive arter bekæmpet overalt på området og gør opmærksom på, at gyldenris også findes langs stien mod nord-øst og ved overløbsbassinet udenfor det fredede område, hvorfra de sandsynligvis spredes.
- Biodiversitetsgruppen støtter generelt at der ikke anlægges flere stier i området af hensyn til bl.a. dyrelivet. Et enkelt sted finder gruppen det dog formålstjenligt at udvide og forbedre en fodsti af såvel trafikale som oplevelsesmæssige årsager.
- Med hensyn til bænke i området er det gruppens ønske, at antallet forøges. "Papirkurvene" ønskes erstattet med affaldsspande med låg, så dyr ikke spreder affald i området. Generel regelmæssig oprydning af henkastede cykler, knallerter etc. vil ligeledes forbedre den oplevelsesmæssige kvalitet af området.
- Plejeplanen skal operere indenfor grænserne af fredningskendelsen. Derfor vil vi foreslå, at fredningskendelser offentliggøres sammen med høringsforslag til plejeplaner fremover.
- Endelig kan vi ikke undlade at bemærke, at det er beklageligt at der går så længe fra en fredning til en plejeplan foreligger. Når planen først sendes i høring nu, bør den fremtidige rollefordeling mellem kommuner og amter fremgå.

Gyngemosestien mod Hillerød motorvejen
(Rart at se ved, der får lov til at ligge,
som levested for mange organismer).

Gruppen har følgende bemærkninger til planens enkelte dele:

Vedr. indledningen:

Jf. plejeplanens indledning (p.1) er fredningen afsagt 13. juni 2000. Den nye plejeplan er kommet i offentlig høring i august 2005 – mere end 5 år efter! Det er uacceptabelt.

Allerede i indledningen nævnes, at Københavns Amt er tilsynsmyndighed. Taget i betragtning at plejeplanen skal gælde i 5 år efter dens vedtagelse, så kan der med fordel allerede nu indskrives den rollefordeling, som vil være gældende efter 1/1 2007 - dvs. Amterne er nedlagt. Dette gælder ligeledes plejeplanens øvrige afsnit.

Vedr. sammenfatningen:

I sammenfatningen (p.2.) nævnes Hillerød motorvejen som en "gennemskærende barriere". I samme afsnit nævnes Hjortespringskilen som en biologisk spredningskorridor. Der nævnes ingen tiltag for at reducere barriereeffekten, så spredningskorridoren kan fungere efter hensigten.

Rørunderføringer under Hillerød motorvejen omtales senere i rapporten. Det vil være ønskeligt at disse udformes, så faunaen kan passere i tørre perioder!

Hillerød motorvejen er en betydelig barriere mellem Gyngemosen nord og syd

I sammenfatningen nævnes, at planen opstiller mål for områdernes fremtidige rekreative brug og biologiske indhold. Dette sker nu desværre kun i yderst beskedent omfang m.h.t. faunaen.

I sammenfatningen nævnes (p. 2), at der i forlængelse af plejeplanen udarbejdes en formidlingsstrategi fælles for Gladsaxe og Københavns Amt. Med hensyn til kendskabet til amternes nedlæggelse og tidsrummet fra fredningen til plejeplanen er sendt i høring, burde denne strategi nok være præciseret og integreret.

Om Gyngemosen Nord omtales sammenfatningen (p.3) en mulig vandstandehævning, og at der forinden en evt. sådan bør foretages tilbundsgående undersøgelser. Tilsyneladende er disse undersøgelser altså ikke foretaget, trods det lange tidsrum, som plejeplanen har været undervejs. Dette kunne vi godt have ønsket var afklaret og integreret i planen.

Der bør efter vores opfattelse fastsættes en minimums-referencetilstand, idet netop Gyngemosen nord har været udsat for en betydelig tilgroning i årene siden fredningen og indtil plejeplanen. Der nævnes slet ikke noget om fastholdelse af åben vandflade el. lign. Det bør efter vores mening klart fremgå af planen.

Når der f.eks. i Sammenfatningen (p.4 afsnit 1.2.4.) står "at de sammenhængende moseområder bevares i deres nuværende udstrækning...", hvilket vi er meget enige i, så bør det præciseres hvad "nuværende" er. Det må være tidspunktet for fredningskendelsen!

Helt overordnet kunne vi ønske os, at plejeplanen var endnu mere præcis og hele vejen igennem omtalte helt eksakt:

- Hvad der skal gøres (herunder fordelingen af arbejdet over årene – og på hvilke tider af året).
- Hvem der gør det.
- Hvordan det skal gøres.

Vedr. 2.2. Fredninger og generel beskyttelse (p.8.)

I dette afsnit står: *"Der må ikke kunne foretages ændringer i området tilstand med mindre sådanne ændringer er tilladt direkte i fredningskendelsen eller tillades eller foretages af plejemyndighederne."* Fredningskendelsen § 4, stk. 3. giver hjemmel for plejemyndighedernes skøn på dette område. Desto mere kritisk er det, at faunaen stort set ikke indgår i plejeplanens beskrivelser og at faunaen bl.a. er afhængig af vådområdernes tilstand og udbredelse jf. tidligere. Set fra vores synspunkt bør faunaen undersøges nærmere og indgå i beskrivelsen i plejeplanen, så der også på dette område er en form for reference at holde sig til m.h.t. hvad der bør bevares. Med hensyn til plejen vil vi anbefale, at grønne foreninger, organisationer med videre inddrages i vurderingen.

Vedr. 2.3 Kommuneplan, Gladsaxe Kommune 2001

Heri nævnes, at et varieret plante- og dyreliv er Byrådets mål. Omtale af faunaen er som nævnt desværre minimal i plejeplanen. Det nævnes i øvrigt, at Høje Gladsaxe Parken ikke er med i "De grønne hovedtræk". Det ville være interessant at vide, hvorfor det forholder sig sådan, på trods af at det er et større naturområde/park, som iflg. den anførte definition burde være omfattet.

Vedr. 3.2 Afvandringsforhold (p.12):

Hvis dimensioneringen af rørunderføringerne under Hillerød motorvejen er "kritisk" giver det biodiversitetsgruppen stærk anledning til at foreslå rørene udskiftet, så det både sikres at vand bortledes uden risiko for oversvømmelse, og så at fauna kan udveksles mellem Gyngemosen nord og syd.

Vedr. 3.4 Delområde A: Gyngemosen nord.

P.16 fremgår, at der ikke er foretaget oprensning af vandhullerne med elletrunterne siden sidste gang for 20 år siden. Det var nok en god ide at få gjort, så vandhullerne ikke afvikles. Det bør ske med hensyn til omkringliggende flora og fauna, og ved opgravning bør det opgravede fjernes.

Fra Gyngemosen Nord

Vedr. 3.6 Delområde D – Høje Gladsaxe Park, moseområderne mod syd.

P. 22 er anført *"Tørvegraven er under tilgroning med tæt pilekrat og sildig gyldenris. Gyldenris og andre højstauder forekommer også i et område mod nord mellem rørskovene og asfaltstien."* Måske skal gravemaskinen også i gang her?

Vedr. 3.8 Delområde E – Gyngemosen syd

P. 25 er anført *"Der foretages ingen pleje af selve tørvemosen eller elleskoven udover ovenstående beskæring af døde grene. Plejen kan som helhed beskrives som naturpræget."* En indsats (opgravning) mod tilgroning kan være berettiget.

Vedr. SELVE PLEJEPLANEN:

I indledningen af plejeplanen omtales også i dette afsnit delingen af plejemyndigheden, hvilket kun vil gøre sig gældende i godt et år p.g.a. strukturreformen. En mere fremtidsorienteret beskrivelse havde været at foretrække.

I første afsnit p. 26 omtales hvad der forstås ved plejemyndighed. Det bør nok defineres om *"den myndighed, der ret og pligt til at gennemføre plejeforanstaltningerne."*

P. 27: Det er glædeligt at se, at der flere steder er nævnt, at eksisterende vådområder og vandhuller opretholdes. I relation til vådområdernes udstrækning er imidlertid anvendt et uheldigt ordvalg med hensyn hvad man forstår ved at *"vådområdernes udstrækning skal opretholdes på det nuværende niveau"* – nemlig kun at undgå aktive indgreb, der kan indskrænke vådområdernes nuværende udstrækning!

Dette er i vores øjne en af de væsentligste svagheder ved planen. Plejen skal jo netop fastholde området i en ønsket naturtilstand! – eller sagt med fredningskendelsen ord *”at opretholde og muliggøre en forbedring af de biologiske, landskabelige og rekreative værdier, der er knyttet til Gyngemosen og Høje Gladsaxe Park.”* Med den nævnte udlægning kan man blot passivt lade alle vandhuller gro til og forsvinde! Naturens indbyggede succession hjulpet på vej af atmosfærisk kvælstofdeposition er jo ikke kontrollérbare faktorer – jf. afsnittets definition.

Vi risikerer, at de forsvinder, hvis naturens gang ikke modvirkes.
(fra Høje Gladsaxe Parken syd)

Heller ikke i forbindelse med vådområderne forekommer der nogen vurdering vedr. insekter, padder, krybdyr eller fisk i plejeplanen.

Det nævnes i øvrigt (p. 27), at hvor det har været muligt er indgrebene kapitaliserede. Der ses imidlertid ingen beløbsangivelser i planen. Det ville være rart med nogle estimater af beløbsstørrelserne. Det kan antageligt blive bekosteligt med bl.a. fjernelse af gyldenris og oprensning af vandhuller, så omtrentlige beløbsstørrelser havde nok været formålstjenlige af hensyn til det politiske niveau, der skal finde midlerne.

Regler for området bør fremgå af skiltning i området. Det gælder f.eks. (p. 28), hvis organiseret sport kræver tilladelse.

Det lyder spændende med pontonstier el. lign (p. 28), men hvis det bliver en realitet, bør der sikres tværgående passagemulighed for faunaen.

Det er trist, at det kan nå så vidt, at man (jf. p. 29) satser på en fjernelse af gyldenris over 5 vækstsæsoner + udlæggelse af et forsøgsområde...!
Det er dyrt at vente med bekæmpelsen, mottoet bør være ”hellere i går”.

Løbende pleje skal afvente en nærmere undersøgelse af konsekvenserne af en vandstandshævning. En undersøgelse, der efter vores ønske burde være gennemført under planens lange tilblivelsestid jf. tidligere.

Det er godt at se, at der såvel vedr. denne del af området som generelt tales om løbende kontrol og tilsyn (p. 30). Forhåbentligt rækker ressourcerne dertil når kommunen modtager ressourcer fra Amtet i forbindelse med strukturreformen.

Under eksisterende pleje (p. 30) omtales rabatslåning langs asfaltsti: 2-3 gange årligt. Der kan med fordel anføres hvornår det gøres, med skyldig hensyntagen til forsigtighedsprincippet overfor de arter, der kan leve i vegetationen dér (jf. f.eks. billen Sankt Hans orm i Smør- og Fedtmosen, der fordrer slåning af græs-rabatter efter Sankt Hans). Igen er en undersøgelse af faunaen relevant.

Vedr. 4.2 Delområde B: Høje Gladsaxe Park, fælleden.

Det anføres p. 31 at en del af området kan hegnes, såfremt der etableres græsningssområde. Indtrykket af området som overdrev kan derved fastholdes og som bekendt kan græsningen fremme en række organismers tilknytning til området. Det er fint at få græsningssmuligheden anført, men bedre at få den afklaret.

I øvrigt nævnes ikke om der tænkes på får eller kvæg. Forhåbentlig vil man vælge kvæg, der påvirker naturen anderledes end får.

Nærheden til både Tingbjerg-bebyggelsen (med dertil hørende velkendt høj hærværksbelastning af omgivelserne) og Hillerød Motorvejen kan give anledning til overvejelser. Delområde C ligger med større afstand til såvel Tingbjergbebyggelsen og Hillerød motorvejen, hvilket kan tale for at vælge den placering i stedet. Af sikkerhedsmæssige grunde må der alligevel kraftigt overvejes en form for overvågning.

Det vil være en berigelse af området med afgræsning ved kvæg

P. 31 omtales, at det kan overvejes, at oplyse om flora og fauna i Høje Gladsaxe Park. Det mener vi ikke blot skal overvejes! Der står da også i det følgende afsnit, at udformning og opsætning af informationstavler iværksættes – hvilket er glædeligt. Da Gladsaxe i realiteten formodentlig allerede må stå for informationsopgaverne i området – og fra 1/1 2007 også formelt, - så bør formuleringen ændres, så det fremgår, at der vil blive oplyst om flora- og fauna. Information om faunaen understreger igen det hensigtsmæssige i faunaundersøgelser.

Lokale naturgrupper har en indsigt i såvel natur som formidling. Derfor kan det med fordel af planen fremgå, at kommunens information vil blive udformet i samarbejde med en eller flere grønne organisationer, naturgrupper med videre.

Et oplagt sted at skilte om Bøgebjerghullet/Kratersøen på toppen af bakken.

Vedr. 4.3 Delområde C: Høje Gladsaxe Park, fælleden/overdrevet mod nord og øst.

Det vil glæde biodiversitetsgruppen, hvis der kan etableres græsning af kvæg i område C ved inddragelse af området med plænegræs. Den biologiske mangfoldighed i kommunen kan derved få et løft. Begrænsende faktorer for etablering af græsning kan med fordel fremgå af plejeplanen (antydtes kun i afsnit 4.6). Aktuelt kunne biodiversitetsgruppen godt ønske oplysning om: Er der i 2006 endnu mulighed for sponsering af hegning fra Amtets side, som det er sket andre steder? Hvordan med finansiering af læskure/stald etc? Er det tanken at private borgere skal etablere et kogræsserlaug? etc.

Det kan antageligt være hensigtsmæssigt at opdele hegningen af området i to eller flere folde, så arealerne kan anvendes skiftevis og publikum få adgang til de ikke benyttede dele af området. Høslet til vinterfodring kan evt. også foretages på en del af området.

Det oplyses i øvrigt i dette afsnit (p. 34) at det kan overvejes at oplyse om flora og fauna i Høje Gladsaxe Park og Gyngemoseområdet. Som nævnt tidligere mener vi ikke, at det blot bør overvejes.

Jf. tidligere ønsker gruppen en præcisering af græsplejen baseret på forsigtighedsprincippet.

Vedr. 4.4 Delområde D Høje Gladsaxe Park, moseområderne mod sydøst.

P. 38 er anført, at der evt. *"kan foretages en tilbundsående undersøgelse af tilløb og afløb til moseområder..."* vedr. sikring af vandtilførslen til lavningen mod vest. Biodiversitetsgruppen så gerne, at det blev til et "vil blive" og ikke "eventuelt".

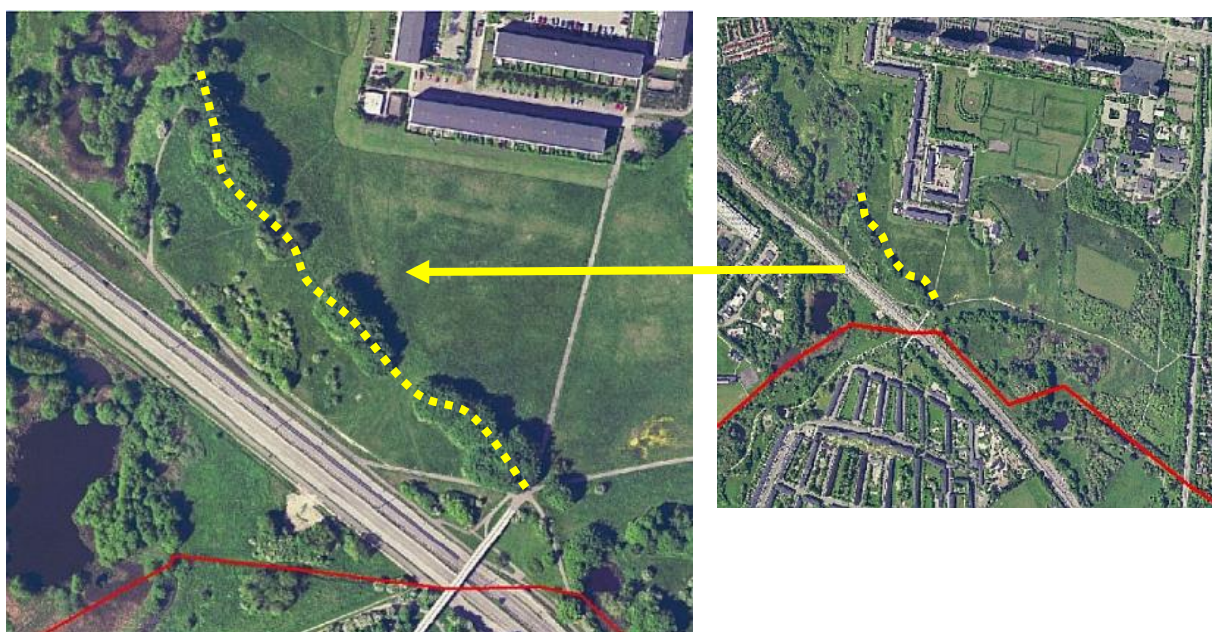
Det er meget glædeligt at man vil forsyne tilløb fra vejanlæg til vandløb med vel-fungerende renseforanstaltninger (p. 38), men vi kunne ønske en kort beskrivelse af, hvordan man vil ændre vandløbene til alene at fungere som afvandingskanaler til også at have biologisk indhold og fungere som levesteder for dyr og planter (p. 39).

Vedr. 4.6 Oversigt – éngangsindgreb

Biodiversitetsgruppen vil foreslå, at alle de nævnte tiltag gennemføres i planperioden (dvs. prioriteten "lav" udgår). Endvidere ønsker gruppen, at det af plejeplanen fremgår, hvorledes engangsindgrebene påtænkes fordelt over de 5 år planen dækker, så det hele tiden kan sikres at de nødvendige indgreb finder sted rettidigt.

Øvrigt:

Af hensyn til flora- og fauna er biodiversitetsgruppen enig i betragtningen om, at der ikke bør anlægges flere stier – med en enkelt undtagelse:

Placering og omtrentligt forløb af den uautoriserede sti. En sti der af både sikkerhedsmæssige og oplevelsmæssige årsager burde være mere cyklistvenlig.

27. oktober 2005

Det er i dag ikke muligt at komme igennem selve parken fra nordvest til sydøst ad autoriserede stier. Cyklister, der kommer fra nordvest ad Gyngemosestien ledes af den asfalterede sti ud i modkørende trafik på cykelstien langs Hillerød motorvejen. Det er ikke heldigt! En del fodgængere benytter fodstien gennem bøgetræs-områderne i område B og når derved til samlingspunktet for stierne hvor også stibroen fra Tingbjergområdet leder til.

Denne uautoriserede sti er imidlertid vanskelig at cykle på i dens nuværende tilstand. I stedet for den uautoriserede sti kan ønskes en sti samme sted med en cykelvenlig overflade.

Biodiversitetsgruppen håber naturligvis at de afgivne bemærkninger vil blive indarbejdet i den endelige plejeplan og deltager gerne i drøftelser vedr. plejeplanen i det omfang vores tid tillader.

Mange venlige hilsener
Biodiversitetsgruppen under lokal Agenda 21 i Gladsaxe
John Larsen, Dan Christiansen, Jesper B. Larsen, Benedicte Leyssac

På vegne af gruppen:
Benedicte Leyssac
Lauggårds Allé 69
2860 Søborg